

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

สันต์ติ เกราะแก้ว*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 105 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 100 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น ด้วย การหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย วิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ดังนี้

ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ครูเพศชาย มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สูงกว่าครูเพศหญิง

คำสำคัญ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความนำ

กระแสความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เกิดบ่อยๆ ในสังคมไทย เราสามารถเรียนรู้องค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยหรือแหล่งความรู้ รูปแบบอื่น ๆ สังคมไทยก็ต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ จากการรู้ไม่เท่าทัน เปิดเสรีทางการเงิน โดยที่ยังมิได้เตรียมการด้านระเบียบและโครงสร้างทางการเงินระหว่างประเทศและตลาดทุน ไว้รองรับความเปลี่ยนแปลง อันเกิดจากความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลกเหล่านั้น อันนำมาซึ่งปัญหาสังคมต่างๆ ตามมามากมาย ทั้งทางตรง คือ การไหลเข้ามาของ วัฒนธรรมอันไม่พึงประสงค์จากต่างประเทศ ผ่านระบบเครือข่ายข้อมูลระหว่างประเทศ (Internet) แม้แต่ระบบสื่อสารมวลชนปกติ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทางอ้อมที่ต้องมีคนตกงาน เป็นโรคเครียดและป่วยทางจิต ปัญหายาเสพติด ฯลฯ

ผลกระทบอันเกิดจากกระแส โลกาภิวัตน์ ได้ก่อให้เกิดกระแสต่อต้านขึ้นทั่วโลก จากผู้ที่ได้รับผลกระทบในเชิงที่เสียผลประโยชน์ เพราะมองเห็นว่าเป็นการเอาเปรียบจากผู้ที่เจริญทางวัตถุและมีโอกาสมากกว่า ซึ่งเราเรียกกระแสการต่อต้านนี้ว่าเป็นกระแสของ “คลื่นลูกที่สาม” (The Third Wave) ที่ต้องการสร้างความเป็นธรรมขึ้นในสังคมโลก โดยมีแนวคิดว่าจะต้องเริ่มต้นจากการกระจายอำนาจในการตัดสินใจจากรัฐบาลที่มีระบบและโครงสร้างการบริหารไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของโลก เพื่อนำไปสู่การกระจายอำนาจด้านอื่น ๆ ในสังคมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การสื่อสาร พลังงาน ระบบการศึกษา ลักษณะการประกอบการจึงอาจเกิดจากความ ขัดแย้งกันกัน ระหว่างคลื่นลูกที่สอง คือ สังคมอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมกับคลื่นลูกที่สาม เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งสันติสุข ไม่เกิดความขัดแย้งระหว่างแนวคิดของคลื่นลูกที่สองกับแนวคิดคลื่นลูกที่สามสังคมไทยจึงต้องปรับตัว เริ่มตั้งแต่การปรับกระบวนทัศน์ใหม่ (Paradigm Shift Change) ในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากการกระจายอำนาจการตัดสินใจผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศ ให้ประชาชนทุกระดับทุกอาชีพ ทั่วประเทศ เข้ามาร่วมร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9

ที่ต่างก็เน้นที่การพัฒนา“คน”เพื่อให้คนไทย เป็นคนดี มีความรู้ ปรับตัวได้ทันโลก (Empowerment) และการพัฒนา “ระบบรอบตัวคนเก่ง” อันได้แก่ กฎ ระเบียบ วิธีบริหารจัดการ ให้เอื้อต่อการพัฒนาคน (Enabling Environment) ให้คนไทยทุกคน มีโอกาสร่วมสร้างความสุข และคุณภาพชีวิตอย่าง เท่าเทียมกันขึ้นในสังคมไทย อีกทั้งยังได้ให้ประชาชนทั่วประเทศได้ร่วมกัน ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ขึ้นมาเป็นกรอบในการบริหารจัดการการบริหารประเทศ โดยทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ทั้งแผนฯ 8 และ 9 รวมทั้ง รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2540 ต่างยึดหลัก “ธรรมาภิบาล”(Good Governance) ขึ้นมาเป็นหลักการในการนำแผนฯ และรัฐธรรมนูญฯ ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งย่อมาหมายถึง ความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปหรือเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการ เช่น ระบบบริหาร ราชการ ระบบการเงินการคลัง ตลอดจนระบบการควบคุมคุณภาพการบริหารจัดการ เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการ ซึ่งในด้านการจัดการศึกษา อันเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา “คน” ก็เช่นกัน นอกจากจะมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ออกมาเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนแล้ว ยังมีแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9 และแผน

มหาดไทย ฉบับที่ 6 และ 7 ออกมาเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการกระจายอำนาจทางการศึกษา ออกไปสู่ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมตามหลักของธรรมาภิบาล

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ นครศรีธรรมราช ใช้เทคนิควิธีการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งที่ผ่านมา โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรี นครินทร์ นครศรีธรรมราช ปฏิบัติตามกลยุทธ์ข้อ 5 ตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2557 ต้องมี ความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ มีคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล มีความรับผิดชอบ ในงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปในการบริหารสถานศึกษาและมีการ ตรวจสอบถ่วงดุลในลักษณะการดำเนินงานรูปคณะกรรมการโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ มี ส่วนร่วม และรายงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2558 วัตถุประสงค์เฉพาะใน แผนพัฒนาของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ นครศรีธรรมราช ด้านการ บริหารมีเป้าหมายส่งเสริมประสิทธิภาพ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน โดยมี วิธีดำเนินการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอนสำหรับงานส่งเสริม ประสิทธิภาพระบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้วิธีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการ ทำงานโดยการอบรมและศึกษาดูงาน การติดตามและประเมินผลโดยใช้การพัฒนาระบบการ ติดตามและประเมินผล สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในโรงเรียน และการพัฒนาระบบการ บริหารโดยจัดบรรยากาศที่ดีและเอื้อต่อการปฏิบัติงาน และการเรียนการสอนและเป้าหมาย สุดท้ายคือผู้บริหารกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม

การศึกษาการบริหารสถานศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญของสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาการบริหารของผู้บริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล และเพื่อศึกษา การบริหารของผู้บริหารโดยให้ครูประเมินผู้บริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ดังนั้นผู้ศึกษาจึง ได้ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ต้องยึดหลักการบริหารตามหลักและแนว ปฏิรูปการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความ โปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ในการบริหารวิชาการ บริหาร งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป

วัตถุประสงค์การทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 105 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 86 คน โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ, อายุ, ประสบการณ์ทำงาน, วุฒิการศึกษา)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อ.เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 105 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่าน การทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นใช้

สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha Coefficeint) ตามวิธีของคอนบาค(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย 3. ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติด้วย t-test แบบ Independent และ ANOVA (One- way analysis of variance) สำหรับตัวแปรเพศและประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัย

1. สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ครูมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ดังนี้

3.1 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ครูเพศชาย มีความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช สูงกว่าครูเพศ หญิง

3.2 ด้าน หลักความรับผิดชอบ พบว่า ครูเพศชาย มีความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สูงกว่าครูเพศ หญิง

3.3 ด้าน หลักความคุ้มค่า พบว่า ครูเพศชาย มีความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สูงกว่าครูเพศ หญิง

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมาพบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับ มาก และ รองลงมาคือหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรตินั้น ได้มีบทบาทอย่างสูงกับความสำเร็จของยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ และทักษะชีวิต ดังนั้น

ผู้บริหาร จึงได้หลักธรรมาภิบาลและความรู้ความสามารถ ที่กำหนดยุทธศาสตร์มุ่งสู่ความสำเร็จ ในด้านต่างๆของโรงเรียนได้อย่างงดงาม สำเร็จตามเป้าหมาย

ในการใช้หลักนิติธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารมีการ กำกับให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ มีการดำเนินการปฐมนิเทศแนะนำแนวทางใน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเพื่อให้บุคลากรได้มีความเข้าใจตรงกัน แสดงถึงผู้บริหารมี ศิลปะในการ โน้มน้าวจิตใจให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความ รอบรอบในการทำบัญชี การเบิกจ่าย ตรวจสอบการทำบัญชี ทะเบียนการเงิน พัสดุโดยมีการ แต่งตั้งคณะทำงาน โดยโปร่งใส ตรวจสอบได้

ส่วนด้านในการใช้หลักคุณธรรม ผู้บริหาร โรงเรียนให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม มีหลักศีลธรรม รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรอย่างเป็น ธรรม ใ้จากสุภาพ เหมาะสม มีอัธยาศัยไมตรีจิตที่ดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่บุคลากรทุกคน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรก็ประเมินผลอย่างเป็นธรรม ยุติธรรมโปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของบุคลากร ปกป้องลูกน้องผู้ได้บังคับบัญชา ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

สำหรับในการใช้หลักความโปร่งใส ผู้บริหารได้ชี้แจงรายละเอียดงบประมาณต่างๆของ โรงเรียน ที่ได้รับให้บุคลากรทราบ ตระหนักในการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน ให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมีการตรวจสอบการทำบัญชี ทะเบียนการเงินและ พัสดุ ให้ถูกต้อง มีการตรวจสอบการทำบัญชี ทะเบียนการเงินและพัสดุ ให้เป็นปัจจุบัน ชี้แจง รายละเอียดงบประมาณต่างๆ ที่ได้รับให้บุคลากรทุกคนทราบ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีการวาง แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมีระบบ วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างชัดเจน วาง แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้

ส่วนด้านในการใช้หลักการมีส่วนร่วมมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมของบุคลากร และชุมชน

เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประสานงาน มีการประชุมให้บุคลากรได้เสนอความคิดเห็นร่วมกัน ในการใช้หลักความรับผิดชอบ แต่ควรมีการประชุม วางแผนการทำงานอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นเฉพาะกลุ่มอยู่ จึงทำให้ครูเพศชายมีความคิดเห็นด้วยมากกว่าในหลักการมีส่วนร่วมของครูเพศหญิงด้านหลักการมีส่วนร่วม จากการวิจัย พบว่า ครูเพศชาย มีความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช สูงกว่าครูเพศ หญิง และเมื่อพิจารณารายชื่อแล้ว มีหัวข้อที่ครูมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ได้แก่ การให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ในการบริหารโรงเรียนและเนื่องจากครูเพศชาย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าครูเพศหญิง จึงทำให้ครูเพศชายมีความคิดเห็นด้วยมากกว่าในด้านการกำหนดนโยบายในการวางแผนบริหารโรงเรียน ครูเพศหญิงสาวนใหญ่ เป็นผู้ตามที่ดี

ด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารได้แบ่งงานให้บุคลากรรับผิดชอบงานที่สำคัญต่าง ๆ มอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตามความสามารถ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ชัดเจน มีการนิเทศ การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และการกำกับ การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นธรรม มีการติดตามการปฏิบัติงาน เพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ อย่างน้อย 2 ครั้งต่อ ปี รับผิดชอบการการวินิจัยสั่งการ มีสวัสดิการให้แก่บุคลากรโดยจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปีตามความเหมาะสมด้าน หลักความรับผิดชอบ พบว่า ครูเพศชาย มีความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช สูงกว่าครูเพศหญิงและเมื่อพิจารณารายชื่อแล้ว พบว่าการมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ นั้นครูเพศชาย มีความคิดเห็นด้วยมากกว่าครูเพศหญิง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการทำงานในสถานศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ครูเพศชายจะมีบทบาทหน้าที่ และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าครูเพศหญิง

ส่วนด้านการใช้หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษา จัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม ใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน/ โครงการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่องทุกปี จัด สภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น บรรยากาศดี ครูเพศชาย มีความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิม พระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สูงกว่าครูเพศ หญิงและเมื่อพิจารณารายชื่อแล้ว พบว่า ครู ให้ความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่สวยงาม มากที่สุด แต่ครูเพศชายก็ยังมีความคิดเห็นที่ เห็นด้วยมากกว่าครูเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม ของ โรงเรียน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรตินั้น จะมีการประเมินและประกวดกันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งอำเภอเฉลิม พระเกียรติมีสภาพแวดล้อมที่ สวยงามทางด้านธรรมชาติ จึงไม่ยากนักที่จะจัดสภาพแวดล้อมให้ สวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของวิวน ตะนะ (2553) ได้กล่าวถึงการใช้หลักธรรมาภิบาลใน การบริหารโรงเรียน ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในด้านการ ใช้หลักนิติธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดให้ข้อมูลว่า ได้มีกฎ ระเบียบ ขอบบังคับที่ บุคลากรทุกคนยอมรับ แนะนำแนวทางปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ขอบบังคับให้ บุคลากรมีความ เข้าใจตรงกันสำหรับปัญหาที่พบเป็นส่วนน้อยคือ บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ โรงเรียน ยังไม่เป็นนิติบุคคลที่แท้จริง ข้อเสนอแนะคือ โรงเรียนควรมีกฎ ระเบียบที่เป็นที่ยอมรับ จาก บุคลากร รวมทั้งนำมาปฏิบัติโดยทั่วกัน ส่วนการใช้หลักคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบ ทั้งหมดให้ข้อมูลว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สำหรับปัญหาที่พบเป็นส่วนน้อยคือ ผู้บริหาร ไม่ให้ความเสมอภาคและยุติธรรมกับบุคลากรในโรงเรียน ข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหาร ควรมีคุณธรรม ในการบริหารงาน และ การใช้หลักความโปร่งใส ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดให้ ข้อมูลว่า ได้จัดโครงสร้างการบริหารงาน จัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจหน้าที่รับผิดชอบ ตามภารกิจ ได้รายงาน ผลการปฏิบัติงานประจำปี สำหรับปัญหาที่พบเป็นส่วนน้อยคือ การใช้ งบประมาณไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ ไม่โปร่งใส ข้อเสนอแนะคือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบความถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณญาดา กาพย์คุ้ม ได้กล่าวถึงการ ใช้ หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การใช้หลัก
ธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม เขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า สถานศึกษาได้ใช้หลัก ธรรมาภิบาลทั้ง 6
ประการ โดยหลักนิติธรรมได้บริหารงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านหลักคุณธรรมได้
บริหารงานอย่างมีศีลธรรม สร้างความยุติธรรม ปลอดจากการทำผิด มาตรฐานวิชาชีพและ
จรรยาบรรณ ด้านหลักความโปร่งใส ได้บริหารงานในโครงสร้างการบริหารงาน ทั้ง 4 กลุ่ม
งาน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และ
กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป โดยมีการควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบได้ ด้านหลักความมี
ส่วนร่วมได้บริหารงานอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจทั้งครู บุคลากรทางการ
ศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา บุคคลในชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงาน
ภาคเอกชน ด้านหลักความมีส่วนร่วมได้บริหารงาน ด้านหลักความรับผิดชอบได้บริหารงาน
บนพื้นฐานข้อมูล ที่ถูกต้อง ขอมรับผลดีและผลเสียจากการปฏิบัติงานอย่างรับผิดชอบ มีการ
นำ ผลการประเมิน ไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และด้านหลัก
ความคุ้มค่าได้บริหารงาน โดยการจัดสรรและการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า
รวมทั้งการใช้ทรัพยากรได้อย่างรู้คุณค่า โดยการส่งเสริม การสนับสนุน การรณรงค์การใช้ให้
เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการเปรียบเทียบความความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษา ตาม
หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่พบความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อ
สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอ
เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น ผู้บริหารโรงเรียนได้นำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานอยู่บนกรอบ ของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เกิดประสิทธิภาพเน้นการ

เชื่อมโยงจากทุกภาคส่วน ของทุกคนในสถานศึกษา และในสังคมให้มี การสนับสนุนซึ่งกัน และกัน มีความเป็นธรรมทั้งในด้านความคิดและด้านการปฏิบัติงาน มีจุดมุ่งหมาย เดียวกันมีความเสมอภาค รับผิดชอบ โปร่งใสตรวจสอบได้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีความ รับผิดชอบในผลงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการบริหารจัดการและ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงกล่าวได้ว่าหลักธรรมาภิบาล สามารถ นำ มาใช้บริหารงานในสถานศึกษาที่ทำให้เกิดความสมดุลในองค์กร และทำให้ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียต่าง ๆ เกิดความมั่นใจใน การพัฒนา คุณภาพการศึกษา อันเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ มีความมั่นคงและยั่งยืน ตลอดจน ทำให้มีการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง